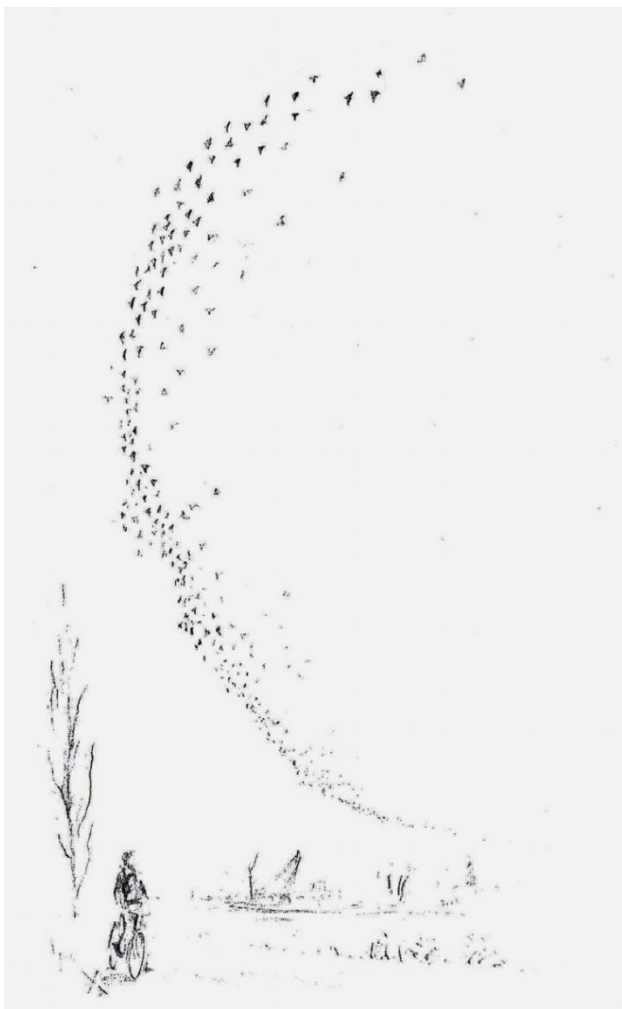

ONKRUID
W.Andelaar

Ouderen zullen het zich zeker nog kunnen herinneren. De enorme groepen spreeuwen die in oktober, op weg naar het zuiden, over het dorp vlogen. Op de Puinhoop, ten noorden van Katwijk en een top bij de trap van Rinus in de Koepelduinen, wordt naar de trek van

vogels gekeken. In de jaren zeventig van de vorige eeuw stonden we veel op de Driehoek, ten noorden van Noordwijk aan Zee. De eerlijkheid gebiedt erbij te zeggen dat daar, onder leiding van Jan Hoek, vaak meer over de politiek werd gesproken dan naar vogels

gekeken. Maar die groepen spreeuwen waren niet te missen. Over een breed front kwamen ze laag over het duin aanzetten en als ze boven je kwamen, werd het wat duister. Je hoorde dan alleen nog maar het geritsel van de vleugeltjes. Kom daar nu nog maar eens om!

Na het uitkomen van het boekje *De vogels van Noordwijk* kregen we een brief van de grote Karel Voous. Ik hoor ook nog wel eens andere geluiden, maar hij was zeer te spreken over het boek. Alleen had hij een opmerking. Ergens in het boek staat meeuwen met een hoofdletter geschreven. Voous merkte op dat familienamen met een kleine letter, en soortnamen, als de spreeuw, in tegenstelling tot wat nu gebruikelijk is, een hoofdletter verdienen. Het betrof de slotzin van het overzicht van de waargenomen soorten: Moge het schrikbeeld dat ons voor ogen staat, een Noordwijk waar het vogelbestand alleen nog uit Meeuwen en Spreeuwen bestaat, geen werkelijkheid worden.

De spreeuw werd dus kennelijk in die tijd als een soort onkruid beschouwd. Dat is nu wel anders. Er trekken nog steeds spreeuwen naar het zuiden, maar niet meer in zulke grote aantallen. Zo zag ik onlangs op de bewuste Driehoek een groep die zich op een bijzondere wijze naar het zuiden verplaatste. Zij zaten in de duindoorns in de zee-reep terwijl steeds de laatste vogels over de groep heen vlogen en daarvoor weer neerstreken. De groep rolde op deze manier richting de winterkwartieren. Veel kleinere aantallen dus dan in vroeger jaren. In de zomermaanden zie ik bijna helemaal geen spreeuwen meer. Alleen de 'patatspreeuw' in de Hoofdstraat kom ik nog op mijn dagelijkse loopje tegen.

Over bepaalde vogels zijn kasten vol geschreven, maar om iets over de spreeuw te lezen moet je goed zoeken. In mijn boekenkast heb ik het met *De Spreeuw* van Hugh Gallacher en het proefschrift van De Kluijver wel gehad. Overigens is het boekje van Gallacher zeer lezenswaard. Ook hij had, toen hij nog in Voorhout woonde, alle gelegenheid de trek van de spreeuwen te bekijken. Hij noemt de spreeuw een globetrotter en een kolonist. Vanuit Europa heeft de vogel zich, zij het geholpen door de mens, over een groot deel van de wereld verspreid.

Nee, onkruid durf ik spreeuwen nu niet meer te noemen. 'Wie spreeuwen met enige aandacht bekijkt, vergeet zijn eigen sores en wordt er zelf onbekommerd van' schrijft Gallacher. Ook Jac. P. Thijsse dacht er zo over. Op zijn ex-libris zijn enkele spreeuwen op takjes afgebeeld met als onderschrift ONBEKOMMERD. Dat moet ons toch goed doen in deze tijd van bezuinigingen en hoge zorgkosten.

